

Χαίροις Πατριαρχών η κρηπίς

Ορθοδοξία / Αγιολογία

π. Ραφαήλ Χ. Μισιαούλης, Ιεροδιάκονος Ιεράς Μητροπόλεως Ταμασού και Ορεινής, θεολόγος

Ένας σοφός άνθρωπος που γνώριζε να φιλοσοφεί, ο οποίος μελέτησε με κάθε λεπτομέρεια τη φύση των ανθρωπίνων πραγμάτων και διεπίστωσε τη σαθρότητα αυτών, επιβεβαιώνοντας πως τίποτε απ' αυτά δεν υπάρχει αξιόπιστο και σταθερό, συμβουλεύει τους ανθρώπους να μην μακαρίζουν κανένα πριν από το θάνατο[1].

Επειδή, όμως, ο Μέγας Αθανάσιος έχει κοιμηθεί, μπορούμε πλέον να τον εγκωμιάσουμε και να τον μακαρίσουμε, ώστε ο μακαρισμός των αξιών και των τιμών να είναι απαλλαγμένος από κάθε κατηγορία, σύμφωνα με τον Ιερό Χρυσόστομο[2].

Ο Άγιος Αθανάσιος γεννήθηκε στα τέλη του 3^{ου} μ.Χ. αιώνα στην Αλεξάνδρεια της Αιγύπτου[3]. Από μικρή ηλικία έδειξε την κλίση του στο να εισαχθεί εις τον κλήρο ένεκα και της ευσέβειας που του έδειξαν οι γονείς του. Τον ανέθρεψαν «εν παιδεία και νουθεσία Κυρίου»[4] Την θεολογική του μόρφωση την απέκτησε από την πάλαι ποτέ θεολογική Κατηχητική Σχολή της Αλεξάνδρειας.

Δυστυχώς, το 318 μ.Χ. εμφανίζεται η αίρεση του δεινού Αρείου, ο οποίος διεκήρυττε με τα κηρύγματά του ότι ο Χριστός δεν είναι Θεός, αλλά κτίσμα του Θεού. Όντας λαϊκός ακόμη ο Αθανάσιος, έδειξε τον έντονο του ζήλο προσπαθώντας να καταπολεμήσει τις θέσεις του Αρείου. Έτσι, συνέγραψε 2 κείμενα, «Περί Ενανθρωπήσεως του Λόγου»[5] και «Κατά Ειδώλων»[6], τεκμηριώνοντας τις θέσεις του.

Το 325 μ.Χ. χειροτονήθηκε διάκονος, όπου συμμετείχε ως ενεργό μέλος στην Α΄ Οικουμενική Σύνοδο. Την 8^η Ιουλίου 328 μ.Χ, σε ηλικία 33 ετών, μετά την κοίμηση του πνευματικού του πατρός, Πατριάρχου Αλεξανδρείας Αλεξάνδρου, χειροτονείται Επίσκοπος και διαδέχεται την θέση του.

Η πατριαρχεία του διήρκησε 46 χρόνια, εκ των οποίων τα 17 τα πέρασε στην εξορία. Το ποιμαντικό του έργο ήταν πολύ σημαντικό. Εφάρμοσε τα λόγια του Κυρίου κυριολεκτικά « ο ποιμήν ο καλός την ψυχήν αυτού τίθησι υπέρ των προβάτων»[7]. Ήταν «άκακος, αμιάντος και υψηλότερος των ουρανών γενόμενος» [8]. Επισκεπτόταν κάθε του πόλη βλέποντας τις ανάγκες κλήρου και λαού, εγκαθιστούσε αξίους Επισκόπους, προσπαθούσε να διαδίδει τον χριστιανισμό όπου

ήτο δυνατό. Ανέπτυξε έντονη αντιαρειτική δράση, με κυριότερο στόχο την διάδοση του ορθού δόγματος της ομοουσιότητας του Πατρός και του Υιού. Στην περιοχή της Αλεξάνδρειας ανέπτυξε σε μεγάλο βαθμό το έργο της φιλανθρωπίας.

Αξιοσημείωτο είναι το ότι παρά τις δοκιμασίες και εξορίες που υπέστη, κατάφερε να βγει νικητής ένεκα της πνευματικότητας που τον διακατείχε και της ζέουσας του πίστεως προς τον Θεό. Εκοιμήθη ειρηνικά το έτος 373 μ.Χ.

Πλούσιο είναι το συγγραφικό του έργο, το οποίο χωρίζεται σε πέντε ενότητες. Στα αντιαρειτικά, στα ασκητικά, στα απολογητικά, στα πρακτικά και στα υπέρ του Χριστιανισμού.

Η εορτή του Αγίου τυγχάνει να τιμάται 2 φορές τον χρόνο. (18 Ιανουαρίου και 2 Μαΐου). Σύμφωνα με τον Κώδικα των Κανονικών και το δίστιχο του Λαυριωτικού Κώδικα¹ 70, η κύρια μνήμη του Αγίου πρέπει να εορτάζεται την 2^α Μαΐου, όπου ιστορικά αποδεδειγμένη η κοίμησής του και όχι στις 18 Ιανουαρίου. Για την ανακομιδή των ιερών του λειψάνων, δεν έχουμε καμία ιστορική αναφορά. Όλη η ανέκδοτη ποιητική υμνολογία εκ του Μηναίου της 2ας Μαΐου επικεντρώνεται στην ετήσιά του μνήμη και όχι στην ανακομιδή των λειψάνων του, για την οποία ούτε απλή αναφορά γίνεται. Δεν είναι γνωστό και αποδεδειγμένο γιατί να καθιερωθεί ως η κύρια του μνήμη την 18^η Ιανουαρίου με τον Άγιο Κύριλλο. Γιατί, εκείνη την ημέρα δεν είναι ούτε η μνήμη του Αγίου Κυρίλλου.

Μέρος της παλάμης του Αγίου Αθανασίου βρίσκεται στο Προσκύνημα του Αγίου Νεκταρίου Καμαρίζης Λαυρίου. Αποτμήματα των ιερών του λειψάνων βρίσκονται στις Μονές Ζωγράφου, Ιβήρων και Εσφιγμένου του Αγίου Όρους, στο Μεγάλο Σπήλαιον Καλαβρύτων, στη Μονή Αγάθωνος Φθιώτιδος και στη Μονή Προυσού Ευρυτανίας. Επίσης, λείψανα του Αγίου βρίσκονται στον καθολικό ναό του Αγίου Ζαχαρίου στη Βενετία.

Είθε να έχουμε όλοι τις πρεσβείες του Αγίου Αθανασίου, παρακαλώντας τον να μας χαρίζει την υγεία της ψυχής μας πρώτα κι έπειτα την υγεία του σώματος και να μας αξιώσει να του ομοιάσουμε στη βιοτή του.

Άπολυτίκιον

Στύλος γέγονας ὀρθοδοξίας, θείοις δόγμασιν ὑποστηρίζων, τὴν Ἐκκλησίαν ἱεράρχα Ἀθανάσιε· τῷ γὰρ Πατρὶ τὸν Ὑιὸν ὁμοούσιον, ἀνακηρύξας κατήσχυνας Ἄρειον· Πάτερ Ὅσιε, Χριστὸν τὸν Θεὸν ἰκέτευε, δωρήσασθαι ἡμῖν, τό μέγα ἔλεος.

[1] Σοφίας Σειράχ 11,28

[2] PG 50,21

[3] Σύμφωνα με τον ιστορικό Σωκράτη τον Σχολαστικό εκεί είχε και πατρικό σπίτι και οικογενειακό τάφο. Βλ. Εκκλησιαστική Ιστορία 4,13.

[4] Εφεσίους 6,4

[5] Αθανασίου Μεγάλου, Λόγος περί της Ενανθρωπήσεως του Λόγου, PG 25, 96-197

[6] Αθανασίου Μεγάλου, *Κατὰ Ἑλλήνων η Κατὰ ειδώλων*, PG 25, 4-96. ΒΕΠΕΣ 30, 31-73. ΕΠΕ 1, 72-225.

[7] Ιωαν. 10,11

[8] Εβρ. 7,26

<http://bit.ly/2qyqjW6>